

Region Midtjyllands strategi for forskning på sundhedsområdet

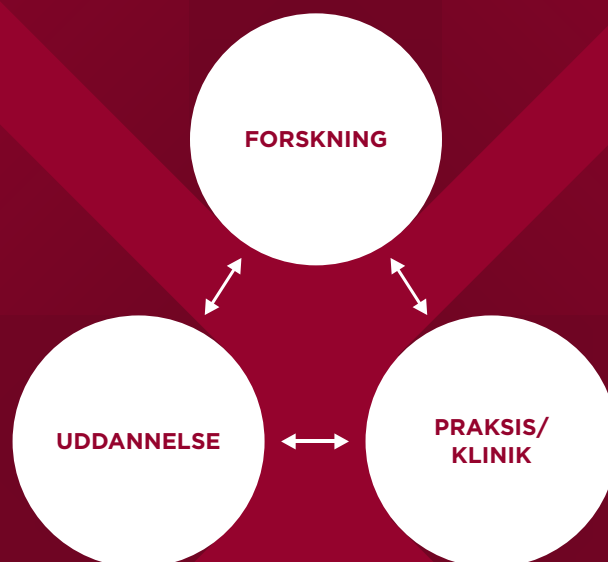
Region Midtjyllands strategi for forskning på sundhedsområdet

Region Midtjylland sætter med denne strategi retning for den regionale forskning på sundhedsområdet i de kommende år. Strategien har et bredt perspektiv med fokus på at understøtte det samlede sundhedsvæsen og med særlig vægt på at adressere de store sundhedsudfordringer. Det drejer sig bl.a. om flere patienter med kroniske sygdomme, flere ældre og flere patienter med multisygdom og ulighed i sundhed - forhold der stiller krav til en sammenhængende indsats på tværs af sektorer og fagområder. Hertil kommer stadig større forventninger fra befolkningen til de sundhedsydelser, der leveres, samt lovgivningsmæssige krav til hastigheden, hvormed patienter skal udredes, behandles og rehabiliteres, samtidig med at opgaven skal løftes inden for nogle fastsatte økonomiske rammer.

Sundhedsforskning skaber ny viden og er dermed en forudsætning for den fortsatte udvikling af sundhedsvæsenet. Forskning hænger uløseligt sammen med både uddannelse og klinik/praksis, og tilsammen udgør de tre områder grundlaget for et effektivt og evidensbaseret sundhedsvæsen, der til stadighed sikrer større nytte og værdi for borger og samfund. Forskningsstrategien har til formål at understøtte regionens sundheds- og hospitalsplan og skabe grundlag for et effektivt og evidensbaseret sundhedsvæsen. En stærk forskningsprofil og en strategisk prioriteret indsats på forskningsområdet skal desuden være med til at tegne Region Midtjylland som en attraktiv arbejdsplads for medarbejderne såvel som en relevant og ambitiøs samarbejdspartner for eksterne aktører.

Foto | Niels Aage Skovbo

I Region Midtjylland udføres forskning på alle regionale enheder og i tæt samarbejde med Aarhus Universitet. Der forskes på det kliniske område i både sjældne sygdomme og de mere hyppige lidelser, som rammer mange mennesker. Aarhus Universitetshospital er regionens fyrtårn inden for det kliniske forskningsfelt og har i kraft heraf et særligt ansvar for at inddrage og videndele med regionens øvrige enheder samt være frontløber i forhold til nye store forskningsprojekter og opbygning af internationale samarbejdsrelationer. På folkesundhedsområdet foregår der både på hospitalerne, men i særdeleshed ved DEFACTUM forskning i forebyggelse og rehabilitering samt i organisering af indsatser på tværs af sektorer og fagområder. Regionen har således allerede i dag en både stor og vidtfavnende forskningsaktivitet og flere styrkepositioner, som vi er særligt forskningsaktive indenfor. Vi kan imidlertid gøre både mere og gøre det bedre end i dag. Vi har potentialet til at bedrive forskning på både et bredere felt og et endnu højere niveau. Det skal vi udnytte!

Vi vil med denne strategi skabe grundlag for bedre udnyttelse af regionens forskningspotentiale og forfølge en ambition om at udbrede forskning til alle dele af det regionale sundhedsvæsen, herunder også det nære sundhedsvæsen, som i fremtiden kommer til

at spille en stadig større rolle. Samtidig vil vi også udnytte forskning i rekrutteringsøjemed, idet vi ved, at attraktive forskningsmiljøer er med til at tiltrække og fastholde de dygtigste medarbejdere - hvilket igen bidrager til den bedste forebyggelse, behandling og rehabilitering til gavn for borgeren. Endelig er der i regionen stor opmærksomhed på betydningen af internationale samarbejdsrelationer og en styrket indsats for internationalisering af forskningsområdet er således højt prioriteret i den fremadrettede indsats.

Forskning på højt niveau forudsætter, at flere – og ofte gensidig afhængige – forhold er tilstede. Det handler om ledelsesmæssig fokus og opbakning, forskningskompetencer og finansieringskilder, men også om muligheden for at indsamle og anvende data digitalt samt have adgang til fysiske rammer og forskningsstøttende faciliteter. Regionens forskningsindsats på sundhedsområdet foregår desuden i et tæt samspil med Aarhus Universitet, og universitetet er derfor en afgørende medspiller i forhold til realiseringen af de strategiske målsætninger for området.

Vi sætter med Region Midtjyllands forskningsstrategi fokus på de strategiske indsatsområder, der skal være med til at styrke grundlaget for forskning og skabe incitament til endnu mere forskning i de kommende år.

■ VISIONEN

Visionen er, at der i alle regionale enheder foregår forskning på højt niveau, som bidrager til fortsat udvikling af et evidensbaseret sundhedsvæsen til gavn for borgerne.

OVERORDNEDE INDSATSOMRÅDER

■ PATIENTINVOLVERING

Region Midtjylland har som overordnet vision at skabe et sundhedsvæsen på patientens præmisser. Denne målsætning skal naturligvis også afspejle sig i vores tilgang til forskning, hvor vi har en ambition om systematisk og målrettet at involvere patienter i forskningen.

Vores mål og indsatser |

- Der skal arbejdes for øget patientinddragelse i hele forskningskæden – fra planlægning, gennemførelse og evaluering af forskningsprojekter til implementering af forskningsresultater i praksis.
- Enhver patient er potentiel kandidat til at indgå i et forskningsprojekt.

■ LEDELSE OG ORGANISERING

I det regionale sundhedsvæsen er der et naturligt stort fokus på driften og de klinik- og praksisnære opgaver. Det er afgørende, at forskning ikke ses som en opgave, der skal foregå løsrevet fra driften, men at der overalt i sundhedsvæsenet er en bevidsthed om, at forskning, uddannelse og klinik/praksis hænger uløseligt sammen. Der er behov for, at der fra organisatorisk og ledelsesmæssig side skabes tilstrækkelig rum og opbakning til, at medarbejderne får både tid og fysiske rammer stillet til rådighed til at kunne indgå i forskningsarbejde. Da regionens sundhedsforskningsindsats i de fleste tilfælde varetages i tæt samarbejde med Aarhus Universitet, er der en vigtig opgave i at sikre fælles retning og ledelse på området mellem region og universitet.

Vores mål og indsatser |

- Alle hospitaler og relevante regionale enheder har fokus på, hvordan forskningsindsatsen kan styrkes og forskningsaktive medarbejdere understøttes.
- Der etableres på alle enheder et formaliseret samarbejde mellem afdelingsledelser, kliniske lærestolsprofessorer og forskere, hvor parterne i fællesskab drøfter planer for den fremadrettede forskning og behov for forskningsstøtte. For regionshospitalet indgår også de akademiske koordinatore i samarbejdet.
- Strukturelle og administrative barrierer for forskning bringes op i ledelsessystemet, hvor løsningsmuligheder drøftes og iværksættes. Adgangen til sundhedsdata er et eksempel på en forskningsmæssig udfordring, der skal adresseres i ledelsessystemet og bringes med videre ind i nationale ledelsesfora.
- Ledelserne understøtter udvikling af forskningsprotokoller på tværs af enhederne – særligt inden for forskning i almindelige sygdomme.
- Det ledelsesmæssige samarbejde mellem Region Midtjylland og Aarhus Universitet videreføres og intensiveres, hvor det er relevant.

■ KOMPETENCER

Successen af den forskningsindsats, der sættes i værk, afhænger i høj grad af kompetencerne hos de medarbejdere, der bedriver forskning. Vi har behov for, at der i alle afdelinger er medarbejdere med kompetencer til at bedrive forskning på højt videnskabeligt niveau, og som kan være drivkraft for den samlede forskningsaktivitet i en afdeling. Samtidig er det afgørende, at der også bredt set i afdelingerne er mange medarbejdere involveret i forskning, så forskningen ikke hviler på enkeltpersoner, men løftes af en samlet gruppe. Dette kræver, at medarbejderne får mulighed for at tilegne sig forskningsmæssige kompetencer, og at der er synlige og attraktive karriereveje for forskningsaktive medarbejdere.

Vores mål og indsatser |

- Der skal ske en løbende afklaring af det rette niveau for antallet af ph.d.-studerende og delestillinger inden for de enkelte fagområder.
- Det skal være attraktivt at forske, og der skal være gode karrieremuligheder for regionale forskningsmedarbejdere. Det er vigtigt at skabe synlighed om mulighederne, og der skal derfor igangsættes et arbejde med henblik på beskrivelse af forskernes karrieremuligheder.
- Der skal i forbindelse med ansættelse af medarbejdere lægges vægt på ansøgernes forskningskompetencer, hvor det er relevant.
- Relevante medarbejdere skal tilbydes uddannelse i forskningsledelse.

■ FORSKNINGSMILJØ

Et stærkt forskningsmiljø består af mere end gode fysiske rammer og etablerede forskningsråd og netværksfora. Forskerne skal også have adgang til forskellige former for forskningsstøtte, som fx hjælp til fundingstrategi og kvalificering af fondsansøgninger, assistance til statistiske analyser, adgang til videnskabelige tidsskrifter og

databaser samt hjælp til patentering og indgåelse af juridiske aftaler med erhvervslivet. Forskerne arbejder med følsomme personoplysninger, og sikkerheden omkring data fylder derfor meget. God it-understøttelse til dataindsamling og databehandling er derfor vigtig for at kunne fokusere på forskningsopgaven.

Vores mål og indsatser |

- Alle forskere i Region Midtjylland skal have adgang til relevant forskningsstøtte.
- Det skal være synligt, hvilke tilbud om forskningsstøtte der er tilgængelige for de enkelte forskere.
- Alle regionale enheder skal stille fysiske rammer til rådighed for forskning.
- Forskningsmiljøerne understøttes lokalt af forskningsråd på de enkelte enheder.
- Forskningsinfrastrukturen, herunder den digitale understøttelse i Region Midtjylland skal understøtte muligheden for at lave forskningsprotokoller på tværs af enheder.

■ SAMARBEJDE

Der er i Region Midtjylland en anerkendelse af, at god forskning kræver involvering af mange parter og kan strække sig over flere sektorer og involvere flere faggrupper, herunder vil særligt det tværsektorielle forskningssamarbejde skulle bidrage til at ruste sundhedsvæsenet til fremtidens store sundhedsudfordringer. Samtidig rummer fremtiden også nye muligheder, som kan udnyttes i forhold til sundhedsinnovation. Regionen vil arbejde målrettet med at sikre sammenhæng mellem forskning, sundhedsinnovation og life sciences og sørge for at gribe de muligheder, der kommer ud af samspillet mellem disse områder. Også her vil indsatsen ske i tæt samspil med Aarhus Universitet.

Internt og eksternt samarbejde er en væsentlig forudsætning for at lave forskning på højt niveau og for at sikre videnudveksling om igangværende forskningsprojekter og allerede eksisterende forskningsresultater.

Vi bliver som sundhedsvæsen langt mere effektivt, hvis vi drager nytte af det arbejde, som andre allerede har gjort og den viden, som allerede foreligger. Det giver os mulighed for at fokusere på de områder, hvor vi skal finde frem til nye og bedre sundhedstilbud.

Aarhus Universitetshospital har i kraft af et årelangt og tæt samarbejde med Institut for Klinisk Medicin ved Aarhus Universitet opbygget en meget stærk forskningsprofil – et forskningsmæssigt fyrtårn. Region Midtjylland indgår også i forpligtende samarbejder på mange andre områder - både lokalt og nationalt, og ambitionen er, at Region Midtjylland udvider forskningssamarbejdet med endnu flere aktører i både kommuner, almen praksis, erhvervslivet samt øvrige nationale og internationale parter fremover. Endelig er der også internt i regionen stærke samarbejdsrelationer mellem enhederne, og der lægges vægt på, at der i de kommende år sker en yderligere styrkelse af netop de interne relationer på tværs af enhederne. Tilsvarende forventes et løbende tæt samarbejde mellem forskningsmiljøerne og de forskellige forskningsstøttende faciliteter som fx Forskningsstøtteenheden, GCP-enheden og de videnskabsetiske komitéer. Herudover ønskes et større fokus på sammenhængen mellem forskning og sundhedsinnovation og den interne koordinering i regionen af indsatserne på disse områder.

Sundhedsforskningen i Region Midtjylland bygger ovenpå det unikke samarbejde og den særlige kultur, der er blevet opbygget mellem regionen og Aarhus Universitet igennem mange år. Det er et samarbejde, vi vil værne om og fortsat udvikle også i de kommende år.

Vores mål og indsatser |

- De interne samarbejdsrelationer på tværs af regionens enheder skal understøttes og yderligere styrkes.
- Forsknings- og uddannelsessamarbejdet i Human First såvel som det bilaterale sam-

arbejde med både Aarhus Universitet og tilhørende institutter samt VIA University College skal videreføres og udvikles.

- Samarbejdet med kommuner og almen praksis skal styrkes og formaliseres i forpligtende samarbejdsaftaler.
- Region Midtjylland vil arbejde proaktivt i nationale indsatser på forskningsområdet som fx Trial Nation, der arbejder på at tiltrække flere kliniske forsøg til Danmark.
- Region Midtjylland vil i de kommende år udvide sit internationale udsyn og skabe samarbejdsrelationer til sundhedsmiljøer i andre lande.
- Fokus på mulighederne for offentligt-privat-forskningssamarbejde med industri og erhvervsliv, herunder eksempelvis parter fra life sciences-området vil blive skærpet.

FINANSIERING

Der er store udgifter forbundet med forskning, og forskerne er afhængige af løbende at modtage finansiering fra interne og/eller eksterne kilder. Der er både centralt og på enhedsniveau øremærkede midler til forskning, men vi er afhængige af også at modtage eksterne forskningsmidler. Konkurrencen om eksterne bevillinger er hård, og der ligger derfor en stor opgave i at lave både målrettede og kvalificerede fondsansøgninger og samtidig sikre den nødvendige koordinering af ansøgninger, så regionale enheder undgår at komme i konkurrence om samme fondsmidler.

Vores mål og indsatser |

- De centrale fonds- og puljemidler bibeholdes på nuværende niveau og fordeles ud fra videnskabelig kvalitet samt forskningsprojekternes relevans og gennemførlighed.
- Region Midtjylland skal arbejde målrettet på at opnå eksterne forskningsbevillinger, herunder EU-midler.
- Der skal udarbejdes en regional fundingsstrategi, som sikrer mere målrettet og koordineret indsats i forhold til arbejdet med fondsansøgninger.

■ FORMIDLING OG IMPLEMENTERING AF NY VIDEN

Viden finder først sin virkelige værdi, når den bliver kendt og bringes i anvendelse til gavn for patienter og borgere. Virkeligheden er dog, at vejen fra at ny viden genereres til den bringes i anvendelse i praksis, er meget lang. Det betyder, at hverken patienter eller samfund får tilstrækkeligt gavn af forskningen. Vi vil i Region Midtjylland gøre en særlig indsats for at reducere vejen fra forskning til klinik, så vi langt hurtigere end i dag får ny viden bragt i anvendelse. Herudover vil vi styrke den eksterne kommunikation om den forskning, der foregår i Region Midtjylland for herved at profilere regionen over for fonde såvel som nationale og internationale samarbejdspartnere.

Vores mål og indsatser |

- Relevante forskningsresultater (med effekt og værdi) skal implementeres i klinikken uden unødigt forsinkelse og understøttes af anbefalinger.
- Der skal arbejdes systematisk med formidling og implementering af både eksisterende og ny viden i såvel forsknings-, uddannelses- og klinisk/praksis regi.
- Formidling og implementering af ny viden skal være et fast punkt på såvel forskningsrådsmøder som dialogmøder mellem afdelingsledelser, kliniske lærestolsprofessorer, akademiske koordinators og forskere.
- Regionens forskningsindsats skal profileres internt og eksternt via målrettet kommunikation til de relevante aktører.

PRIORITEREDE STRATEGISKE FORSKNINGSSOMRÅDER

Region Midtjylland vil i de kommende år have særligt fokus på fire prioriterede forskningsområder

■ KLINISK FORSKNING

Klinisk forskning bidrager til udvikling af bedre og mere effektive behandlingstilbud og har stor betydning for såvel den enkelte patients behandlingsmuligheder som samfundsøkonomien. Der er behov for klinisk forskning i både sjældne og hyppige lidelser inden for både somatik og psykiatri samt den præhospital indsats, og vi vil udnytte enhedernes forskellige profiler til at favne alle disse områder. Mens Aarhus Universitetshospital spiller en særlig rolle som faglig dynamo på hele forskningsområdet og i særdeleshed som drivkraft for forskning på det højt specialiserede område, går regionshospitalet i front, når det handler om forskning i de mere hyppige lidelser, herunder også forskning i pleje, omsorg og ernæring

■ FORSKNING I FOREBYGGELSE, REHABILITERING OG SUNDHEDSTJENESTE

Fremtidens sundhedsudfordringer stiller store krav til sundhedsvæsenet. Der er behov for større viden om, hvordan vi forebygger og dermed reducerer antallet af borgere med behandlingskrævende lidelser, samt hvordan vi bedst indretter sundhedsvæsenet til de borgere, der allerede er blevet syge, og hvis funktionsevne og hverdagsliv er påvirket. Forskning i forebyggelse, rehabilitering og sundhedstjeneste, herunder forskning i udvikling og organisering af effektive patientforløb, bidrager med viden om, hvordan vi opnår den bedst mulige sundhedstilstand hos borgerne – både før, under og efter sygdom – og hvordan vi tilrettelægger de mest effektive og hensigtsmæssige forløb for de borgere, som allerede optræder i sundhedsvæsenet. Ulighed i sundhed er en af de centrale problemstillinger, som adresseres inden for disse forskningsområder.

■ FORSKNING I PERSONLIG MEDICIN

Den teknologiske udvikling har åbnet nye døre inden for behandling af alvorlige sygdomme som fx kræft, demens og hjertesygdomme. Personlig medicin er behandling, hvor man ved hjælp af fx genetisk information tilpasser behandlingen til den enkelte patient. Hermed øges kvaliteten i den behandling, der gives, og anvendelsen af virkningsløse eller bivirkningsfulde medicin reduceres. Vi vil i Region Midtjylland sætte særlig fokus på forskning inden for personlig medicin, fordi vi tror på, at det er inden for netop dette område, at de helt store landvindinger inden for sundhedssektoren vil finde sted i fremtiden. Vi tror, at ny viden om personlig medicin kan gøre en markant forskel for borgernes sundhedstilstand og livskvalitet og samtidig vil få stor indvirkning på, hvordan vi som samfund får mest mulig sundhed for pengene.

■ FORSKNING I FOLKESYGDOMME

Der er en gruppe af sygdomme, der rammer rigtig mange mennesker, og som tilsammen udgør langt størstedelen af den samlede sygdomsbyrde. Vi vil i Region Midtjylland sætte særligt fokus på forskning i folkesygdomme som fx sygdomme i bevægeapparatet, angst og depression, diabetes, KOL og hjertesygdomme og med særlig opmærksomhed på patienter med flere samtidige sygdomme (multisygdomme), samt ubalancen i hvilke dele af befolkningen der i særlig grad rammes af sygdommene. Ambitionen er at sikre bedre sundhed, højere funktionsniveau og bedst mulig livskvalitet for de mange borgere, der rammes af de store folkesygdomme.

■ IMPLEMENTERING AF STRATEGIEN

Det er afgørende, at målsætningerne beskrevet i strategien følges op af konkret handling. Forskning foregår i stigende grad i et internationalt samarbejde, og det internationale aspekt vil derfor også være et fokusområde i implementeringsarbejdet. Hensigten er, at der nedsættes en implementeringsgruppe, som får ansvar for at udarbejde en konkret handlingsplan for realisering af strategien, og at udviklingen på området monitoreres løbende.

SUNDHEDSFORSKNING OMFATTER BL.A.:

- **Klinisk forskning er den praktisk orienterede del med fx analyse af sygdomsbilleder, vurdering af diagnostiske metoder og gennemprøvning af behandlinger**
- **Biologisk grundforskning undersøger grundlæggende mekanismer, der kontrollerer organismens funktion**
- **Translationel forskning søger med udgangspunkt i præklinisk grundforskning at udvikle metoder til forebyggelse, diagnostik og behandling**
- **Epidemiologisk forskning omfatter forskning i udbredelse af sygdomme samt analyse af årsagerne**
- **Sundhedsfremme-, forebyggelses- og rehabiliteringsforskning omfatter afdækning af befolkningens sundhedstilstand samt interventionsforskning i forhold til forskellige indsatser**
- **Sundhedstjenesteforskning er studiet af sundhedsvæsenet som en organisation med opgaver, ressourcer, aktiviteter og resultater**
- **Implementeringsforskning undersøger, hvordan forskningsresultater bedst udmøntes**
- **Sundhedsteknologisk forskning omfatter bl.a. forskning i nye teknologier og medicoteknik**